

Disciplinaire

Publicatie in deze rubriek geschiedt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak,

bestaande uit mr. A.G. Beets, mr. J.C.P. Ekering, mr. H.J.A. Knijff, mr. I.E.M. Sutorius, mr. G.J. Kemper en mr. C.H.B. Winters.

Excessief en onbehoorlijk

Raad van Discipline Amsterdam, 11 juni 2001

(Mrs. De Groot, Van Es, Remme, Meijer en Klaver)

Hof van Discipline, 14 december 2001; no. 3449

(Mrs. Van Griensven, Meeter, De Leeuw, Orië en Schokkenbroek)

Excessief declareren; vermelding op briefpapier van niet op het kantoor werkzame personen; handelen in strijd met de Boekhoudverordening; onbehoorlijke praktijkuitvoering.

- Art. 46 Advocatenwet (1.4.3.1 Financiële Verhouding; 2.2 Bezwaren van deken);
Boekhoudverordening artikel 6.
- Gedragsregels 23, 25, 29, 30, 33, 37.

Feiten

De deken heeft ambtshalve over mr. X geklaagd ter zake dat hij:

- a) excessief heeft gedeclareerd;
- b) misleidend heeft gehandeld door de vermelding op het kantoorbriefpapier van niet op het kantoor werkzame personen;
- c) heeft gehandeld in strijd met de Boekhoudverordening;
- d) er geen blijk van geeft, gezien de algehele kantoororganisatie, de praktijk behoorlijk uit te kunnen oefenen.

De Raad van Discipline achtte alle klachtonderdelen gegrond en legde mr. X de maatregel van een voorwaardelijke schorsing van drie maanden op.

Dat die schorsing voorwaardelijk werd opgelegd motiveerde de Raad met de overweging dat het onbehoorlijk optreden van mr. X, naar het zich op basis van hetgeen in deze zaak aan de orde is gekomen laat aanzien, zich, behoudens het bezwaar ten aanzien van de naleving van de Boekhoudverordening, heeft beperkt tot een bepaalde periode die gedeeltelijk wordt verklaard door bijzondere persoonlijke omstandigheden van mr. X.

Mr. X ging vervolgens in beroep bij het Hof.

Overwegingen Hof van Discipline

Ten aanzien van het eerste klachtonderdeel overwoog het Hof als volgt.

De Raad heeft in eerste aanleg drie gevallen behandeld, waarin de deken bezwaar had tegen de wijze van declareren door mr. X.

Van twee gevallen heeft de Raad geoordeeld dat weliswaar fors, maar niet excessief was gedeclareerd. De deken is van dit oordeel niet in beroep gekomen.

In hoger beroep gaat het daarom alleen nog om het door de Raad gegrond bevonden bezwaar van de deken betreffende excessief declareren in de strafzaak van A, zijn medevennoten en vennootschappen, hierna te noemen: 'A'.

Het Hof gaat uit van het volgende.

A schakelde het kantoor van mr. X in voor het behandelen van een strafzaak. Tot het dossier behoorde een proces-verbaal van ruim 500 pagina's. Er zijn geen (schriftelijke) declaratie-afspraken tussen A en mr. X gemaakt. In de betreffende zaken zijn werkzaamheden verricht door mr. Y, die als advocaat in dienst van mr. X werkzaam was. Mr. Y bracht de vijf vennoten een honorarium in rekening variërend van f 19.500 tot f 20.500 per vennoot, zulks op basis van f 450 per uur exclusief omzetbelasting. Bijgevoegd waren specificaties van bestede tijd, per vennoot uitgesplitst. In de aanbiedingsbrief vermeldt mr. Y:

'Door (mr. X) werd het straf dossier integraal bestudeerd. Wij brengen hiervoor per pagina twee minuten in rekening, terwijl hiervoor minimaal vijf minuten mag worden gerekend.'

In de specificatie wordt daarvoor een post opgevoerd van 2000 minuten per vennoot tegen f 450 per uur, hetgeen neerkomt op een totaalpost van f 75.000 exclusief omzetbelasting. A heeft tegen dit laatste onderdeel van de declaraties geprotesteerd.

Naar aanleiding van dat protest heeft mr. Y bij brief (onder meer) als volgt gereageerd:

'Mijn deel van de declaraties staat in het geheel niet in volstrekte wanverhouding met de geleverde prestatie. U zult toch moeten erkennen, dat hetgeen door mij persoonlijk in de strafzaak is gedeclareerd als uiterst minimaal moet worden beschouwd.'

en:

'Over het deel dat [mr. X] heeft aangegeven te hebben gewerkt heb ik geen oordeel. Hierover zult u hem moeten aanspreken. Hij is ook degene op kantoor die het declaratiebeleid bepaalt.'

A heeft zich vervolgens tot de deken gewend. Dit heeft ertoe geleid dat A en mr. X een regeling hebben bereikt, (onder meer) inhoudende dat in de strafzaak f 75.000 werd gecrediteerd.

Ten verzoeken van mr. X heeft het Hof in verband met dit eerste onderdeel van het bezwaar mr. Y als getuige gehoord.

De deken stelt dat mr. X de door hem gedeclareerde werkzaamheden niet heeft verricht en dat er geen noodzaak voor bestond. Mr. X is van mening dat de deken niet-ontvankelijk is in dit onderdeel van het bezwaar, nu de declaratie niet is begroot, zodat van excessief declareren geen sprake kan zijn. Subsidiair voert hij aan, dat hij de declaratie tot het gewraakte bedrag heeft gecrediteerd en ten slotte stelt hij dat hij het dossier wel degelijk heeft gelezen en als behandelend advocaat ook heeft moeten lezen, zulks met het oog op een bespreking bij het Openbaar Ministerie. Mr. X ondersteunt zijn stellingen met een specificatie van zijn

Alle disciplinaire beslissingen die sinds 1986 in het *Advocatenblad* zijn gepubliceerd zijn ook te vinden

op www.advocatenorde.nl en *BalieNet*

werkzaamheden, naar zijn zeggen ongeveer drie weken voor de zitting van het Hof opgesteld.

Voor het Hof is komen vast te staan, dat niet mr. X (zoals hij stelt) maar in feite mr. Y de behandelend advocaat van deze zaak was. Mr. Y heeft zulks ter zitting als getuige onder ede verklaard. Deze verklaring vindt steun in de brief van A aan de deken waarin A stelt:

'In onze beleving was de behandelend advocaat mr. Y. Ikzelf heb [mr. X] nog nooit ontmoet en mijn partners slechts eenmaal. Ook alle correspondentie werd altijd door mr. Y ondertekend.'

Mr. Y heeft zijn werkzaamheden in de declaratie deugdelijk gespecificeerd. Ter zitting heeft hij verklaard dat hij het betrokken dossier onder zich had en dat hij niet gezien of anderszins gemerkt heeft dat mr. X het dossier of delen van het dossier heeft ingezien. Er staan geen aantekeningen van mr. X in het dossier en ook uit de contacten met mr. X over de zaak is hem niet gebleken, aldus heeft mr. Y verklaard, dat mr. X het dossier heeft gelezen. Ook bestond naar zijn oordeel geen noodzaak en drong zich niet de wenselijkheid op dat mr. X het dossier (in volle omvang) zou lezen. Voorts heeft mr. Y als getuige verklaard dat, toen de einddeclaratie moest worden gemaakt, mr. X tegen hem zei:

'Zeg maar, dat ik het hele dossier integraal heb bestudeerd.'

en dat na enige discussie over de te declareren tijd per pagina, deze tijd door mr. X werd bepaald op 2 minuten. Van enig overleg met A met betrekking tot het lezen van dit zeer omvangrijke dossier is niet gebleken.

Gelet op het voorgaande, in onderling verband en samenhang beschouwd, dient het ervoor gehouden te worden dat geen deugdelijke grond voor de declaratie, voorzover die betrekking heeft op de door mr. X gedeclareerde werkzaamheden, bestaat, dat de declaratie als excessief moet worden aangemerkt en dat dit onderdeel van het bezwaar gegrond is. Dit oordeel van het Hof wordt niet anders doordat de declaratie niet is begroot (hetgeen ook niet mogelijk is voorzover het een declaratie in het niet-burgerlijke zaak betreft) en uiteindelijk is gecrediteerd.

Ten aanzien van het tweede klachtonderdeel overwoog het Hof als volgt.

In de periode van ongeveer januari 2000 tot ongeveer april 2000 stonden acht namen op het kantoorbriefpapier van mr. X vermeld. Een daarvan, D, werd ten onrechte vermeld als advocaat en procureur. Vier personen (E, F, G, en H, allen aangeduid als juridisch medewerker) waren niet bij mr. X werkzaam en zijn ook nooit bij hem werkzaam geweest. Ten aanzien van genoemde E blijkt mr. X niet te weten of de naam wel juist is en of het een

man of een vrouw betreft. Volgens mr. X is hij met de vier betrokkenen een dienstbetrekking overeengekomen uitsluitend op basis van telefoongesprekken, die hij met hen heeft gevoerd vanuit het ziekenhuis. Daarop heeft hij de drukker opdracht gegeven het kantoorbriefpapier van de namen te voorzien. Het is zelfs de vraag of zij, in het bijzonder E, wel bestaan. Betrokkenen zijn niet op hun werk verschenen, zonder verder ooit iets van zich te hebben laten horen. Naar mr. X stelt, beschikt hij over geen enkel (schriftelijk) gegeven omtrent de vier in dienst genomen medewerkers. Slechts één keer, zo stelt mr. X, heeft hij verzuimd de namen van deze niet bij hem werkzame personen en de onjuiste vermelde kwaliteit van D door te halen.

Het Hof constateert dat zich in het onderhavige klachtdossier meerdere brieven van mr. X bevinden, waarop de (niet-doorgehaalde) namen van niet aan het kantoor verbonden advocaten staan vermeld. Het gaat hier derhalve niet om – zoals mr. X stelt – een incident dat slechts eenmaal is voorgevallen.

Mr. X heeft derhalve misleidend gehandeld door gebruik te maken van dit kantoorbriefpapier. De hiervoor weergegeven lezing van mr. X met betrekking tot de gang van zaken bij de sollicitaties acht het Hof overigens niet aannemelijk.

Ten aanzien van het derde klachtonderdeel overwoog het Hof als volgt.

De deken heeft aan mr. X geschreven:

'Het is mij bekend dat diverse van uw vertrekkende medewerkers problemen ondervinden bij de financiële afwikkeling van het dienstverband met uw kantoor. Omdat ik wil uitsluiten dat dit het gevolg is van financiële problemen van uw kantoor verzoek ik u mij binnen 10 dagen te informeren met betrekking tot de financiële situatie van uw kantoor en uw Stichting Beheer Dergengelden, zulks met inbegrip van de liquiditeit en solvabiliteit daarvan.'

Mr. X stelt zich op het standpunt, dat hij aan dit verzoek heeft voldaan door toezending van een verklaring van zijn belastingadviseur, luidende:

'Naar onze mening is de liquiditeit en solvabiliteit van het kantoor voldoende op peil.'

De deken heeft deze verklaring onvoldoende bevonden (onder meer) omdat de verklaring zich niet uitstrekte tot de Stichting Beheer Dergengelden. Mr. X meent dat de deken onvoldoende grond had om een dergelijke verklaring te vragen omdat de genoemde problemen ten tijde van het verzoek waren opgelost. Hij stelt dat hij overigens aan het verzoek heeft voldaan, nu hij aangeboden heeft de inlichtingen ook betrekking te laten hebben op de Stichting Beheer Dergengelden.